

שבת צב: (המשנה השניה) עד צג: (המשנה)

ביאורי מושגים

מסייע - אדם או חפץ השותף במעשה מסוים אולם המעשה יתקיים ויתבצע באותה צורה גם אם הוא לא יהיה שותף. להלכה נפסק שמסייע אין בו ממש. לכן בחלקים שבתפילה שבהם צריך לעמוד, מותר להשען על סטנדר רק בתנאי שאם הסטנדר ינטל האדם לא יפול.

המשנה

שניים שהוציאו חפץ ביחד:

אם אחד יכול להוציא לבדו: פטורים.

אם אחד לא יכול להוציא לבדו: ת"ק: חייבים.

ר"ש: פטורים.

הברייתא מפרטת את המחלוקת

שניים שהוציאו חפץ ביחד:

אם כל אחד יכול להוציא לבדו:

ר"מ: חייבים.

ר"ש ור"י: פטורים.

אם כל אחד לא יכול להוציא לבדו:

ר"מ ור"י: חייבים.

ר"ש: פטורים.

אם אחד יכול להוציא לבדו והשני לא:

כולם מודים: מי שיכול לבד - חייב, מי שאינו יכול לבד - פטור.

המקור לשיטות התנאים - 'נפש אחת תחטא בעשתה'

כל התנאים - לומדים מ'נפש' - למעט אחד עוקר והשני מניח.

המח' בין התנאים - היא בנוגע ללימוד מ'אחת' ומ'בעשתה':

ר"מ: 'אחת' - למעט העושה בהוראת ב"ד.

ר"י: 'אחת' - למעט העושה בהוראת ב"ד. 'בעשתה' - למעט שנים שיכולים לעשות לחוד.

ר"ש: 'אחת' - למעט שנים שיכולים לעשות לחוד. 'בעשתה' - למעט שנים שלא יכולים לעשות לחוד.

הערות:

ר"מ טוען שהמילה 'בעשתה' לא מיותרת. לכן אין ללמוד ממנה. ר"ש לא ממעט יחיד עשה בהוראת ב"ד. ר"ש סובר שבמקרה כזה חייב.

4 הוכחות שמסייע אין בו ממש:

2 הוכחות מדין זב הרוכב על חמור

1. לפי ת"ק: חפצים שמתחת לרגליו טהורים - כל רגל היא מסייע שאין בו ממש לשאר הרגלים.

2. לפי ר' יוסי: בסוס טמאים החפצים שמתחת לרגליו הקדמיות, ובחמור החפצים שמתחת לרגליו האחוריות - שאר הרגלים הן מסייעות שאין בהן ממש.

2 הוכחות מדיני עבודה שבמקדש

3. כהן שרגל אחת מרגליו לא היתה על רצפת העזרה - אם כשהיא תנטל הוא לא יפול - העבודה כשרה כיוון שהיא נחשבת מסייעת שאין בה ממש.

4. כהן שקיבל ביד ימין וסייע ביד שמאל - הקבלה כשרה - יד שמאל היא מסייעת שאין בה ממש.

רב חסדא:

במקרה האחרון

האדם הנוסף הוא רק

מסייע.

וכיוון שמסייע אין בו

ממש - הוא פטור.

3 הוכחות לכך שהם נחשבים ישות אחת ומספיק להם שיעור רגיל:

1. זב מטמא ארבע מטליות שנמצאות מתחת לרגלי המיטה - לא דורשים זב לכל מטלית.

2. שנים שצדו צבי ביחד חייבים - לא דורשים צבי לכל אחד.

3. שנים שגנבו שה וטבחו או מכרו אותו חייבים - לא דורשים שה לכל אחד. הוכחה נוספת שנדחתה:

שנים שהוציאו קנה אורגים חייבים. - דחיה: ייתכן שיש בקנה שיעור כפול.

שנים שעשו פעולה ביחד והתחייבו עליה:

אמורא א': הם נחשבים שתי ישויות ולכן זקוקים לשיעור כפול.

אמורא ב': הם נחשבים כישויות אחת ומספיק להם שיעור רגיל.